

3937140 ENTM/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ;

วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : การอนุรักษ์ / ป่าไม้ / สัตว์ป่า / ทรัพยากร / พระสงฆ์ / อรัญญวาสี / พระป่า

ชื่อนา ใจเที่ยง : การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของพระสงฆ์สายอรัญญวาสี :

กรณีศึกษา วัดประสิทธิ์สามัคคี (วัดป่าบ้านด้าย) อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร (THE IMPACT OF

FOREST MONKS ON THE FOREST AND WILDLIFE RESOURCES CONSERVATION : A CASE

STUDY OF WATPRASITHSAMAKKEE (WATPAHBANTAI) SAWANGDANDIN DISTRICT,

SAKORNNAKHON PROVINCE) คณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ : โอภาส ปัญญา, Ph.D., เข็ม

ทองดี, ศศ.ม., สัญชัย สุตินันท์วิหาร, วท.ม. 365 หน้า. ISBN 974-662-507-1

การถูกทำลายและการลดลงของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่านั้นเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญสำหรับประเทศไทย กล่าวกันว่าเป็นผลพวงของการพัฒนาที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากเกินไป การศึกษาการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของพระสงฆ์สายอรัญญวาสีเป็นการศึกษาถึงบทบาทของพระสงฆ์ โดยเน้นที่แนวคิดและแนวทางการดำเนินชีวิตของพระสงฆ์สายอรัญญวาสี ที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งยังศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ในแง่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชาวบ้าน โดยเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ และสำรวจสถานภาพของระบบนิเวศทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าภายในบริเวณวัดประสิทธิ์สามัคคี

การศึกษารั้งนี้พบว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าของพระสงฆ์สายอรัญญวาสีแห่งนี้ เกิดขึ้นจากระบบวิถีชีวิตแนวพุทธที่เน้นในเรื่องการศึกษาพัฒนาตน เพื่อให้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นอริยชน หมายถึง ผู้ไม่เบียดเบียน มีอิสระทางปัญญา อันเป็นอุดมการณ์สูงสุดแห่งพัฒนาศักยภาพมนุษย์ตามหลักธรรมของพุทธศาสนา โดยที่บูรณาการการศึกษาพัฒนาตนควบคู่ไปกับวิถีการดำรงชีวิต และจากฐานของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมของชาวบ้านที่เรียกว่า “ฮิต12 คอง14” ซึ่งเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพระกับชาวบ้านได้อย่างใกล้ชิด ยังผลให้ชาวบ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ด้วย โดยได้รับอิทธิพลจากวิถีชีวิตของพระสงฆ์สายอรัญญวาสี ที่เน้นในการศึกษาพัฒนาตนเป็นหลัก ดังนั้นปรากฏการณ์แห่งทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่มีอยู่ จึงเกิดจากความร่วมมือในการอนุรักษ์ ทั้งระหว่างฝ่าย “พระป่า” และฝ่าย “ชาวบ้านด้าย” อันตั้งอยู่บนฐานแนวคิดของวิถีชีวิตเพื่อการพัฒนาตน อันกลมกลืนและเอื้อต่อการฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้สมบูรณ์และยั่งยืน